

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Majandus- ja taristuminister
määrus
terviktekst
17.07.2020
Hetkel kehtiv
RT I, 14.07.2020, 3

Autojuhi ameti- ja täienduskoolituse kord, koolituse õppekavad, nõuded autojuhi koolituse korraldamise õppekavale ja õppekava koostamisele, nõuded autojuhi teadmistele ja oskustele ning pädevustunnistuse vorm¹

Vastu võetud 06.06.2018 nr 29
[RT I, 12.06.2018, 9](#)
jõustumine 15.06.2018

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
19.05.2020	RT I, 22.05.2020, 7	25.05.2020
07.07.2020	RT I, 14.07.2020, 1	17.07.2020, osaliselt 01.03.2021

Määrus kehtestatakse [autoveoseaduse](#) § 36 lõike 7 alusel.

1. peatükk Ameti- ja täienduskoolituse korraldus

§ 1. Ametikoolituse maht ja sisu

(1) Ametikoolitus ja selle maht jagunevad järgmiselt:

- 1) ametikoolitus – vähemalt 280 õppetundi, millest vähemalt 20 õppetundi on sõiduõpet;
- 2) kiirendatud ametikoolitus – vähemalt 140 õppetundi, millest vähemalt 10 õppetundi on sõiduõpet;
- 3) punktis 1 nimetatud koolituse läbinud või ühes juhtimisõiguse kategoorias pädevust omava isiku ametikoolitus, kes soovib pädevust uues juhtimisõiguse kategoorias – vähemalt 70 õppetundi, millest vähemalt viis õppetundi on sõiduõpet;

[[RT I, 14.07.2020, 1](#)- jõust. 17.07.2020]

- 4) punktis 2 nimetatud koolituse läbinud või ühes juhtimisõiguse kategoorias pädevust omava isiku ametikoolitus, kes soovib pädevust uues juhtimisõiguse kategoorias – vähemalt 35 õppetundi, millest vähemalt kaks ja pool tundi on sõiduõpet.

[[RT I, 14.07.2020, 1](#)- jõust. 17.07.2020]

(2) Lõike 1 punktis 2 või 4 nimetatud ametikoolitusele võetakse vastu isik, kelle vanus vastab asjaomase mootorsõiduki kategooria juhtimisõiguse saamise vanuse alammäärale ja kes omab B-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust.

(3) Lõike 1 punktis 4 nimetatud ametikoolitusele võetakse vastu ka isik, kes on läbinud lõike 1 punktis 1 nimetatud ametikoolituse ja kelle vanus vastab asjaomase mootorsõiduki kategooria juhtimisõiguse saamise vanuse alammäärale.

(4) Lõikes 1 nimetatud ametikoolituse võib läbi viia ühendkoolitusena, mille raames juht omandab C- või C1-kategooria auto, CE- või C1E-kategooria autorongi, D- või D1-kategooria bussi või DE- või D1E-kategooria autorongi juhtimisõiguse. Sellisel juhul lisandub koolitusele taotletava kategooria mootorsõidukijuhi koolituse maht. Taotletava kategooria mootorsõidukijuhi koolitus toimub vastavalt liikluseaduses sätestatud mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimustele ja korrale.

(5) Lõike 1 punktis 1 nimetatud ametikoolitusele võib lisada ka B-kategooria mootorsõidukijuhi juhtimisõiguse omandamise vastavalt liikluseaduses sätestatud mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimustele ja korrale.

(6) Kui ametikoolituse raames omandatakse ka B-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigus või kui õppima asumisel ei ole isik läbinud juhi esmaõppe lõppastme koolitust, tuleb see läbida koolituskursuse jooksul.

(6¹) Lõikes 1 nimetatud ametikoolituse õppemahust kuni 30 protsenti võib läbida elektrooniliselt.
[RT I, 14.07.2020, 1- jõust. 17.07.2020]

(7) Lõikes 1 nimetatud ametikoolituse õppemahust 40 protsenti võib läbida praktikana (edaspidi *õppepraktika*) ettevõtja juures, kes omab asjaomase kategooria tasulise veose- või sõitjateveo tegevusluba (edaspidi *praktikaettevõtja*).

(8) Autojuhi koolitust korraldab õppeasutus (edaspidi *koolitaja*) võib arvestada isiku poolt koolitaja või mõne teise koolitaja juures eelnevalt läbitud õppeainega ja sellest tulenevalt vähendada ametikoolituse mahtu. Arvesse võetav õppeaine ei tohi olla läbitud rohkem kui viis aastat enne ametikoolituse algust.

(9) Koolitaja ette nähtud iseseisvat õpet ei arvestata koolituse mahu hulka.
[RT I, 14.07.2020, 1- jõust. 17.07.2020]

§ 2. Täienduskoolituse maht

(1) Autojuhi täienduskoolituse maht peab olema vähemalt 35 õppetundi.

(2) Koolitaja võib arvestada isiku poolt koolitaja või mõne teise koolitaja juures eelnevalt läbitud õppeainega ja sellest tulenevalt vähendada täienduskoolituse mahtu. Arvesse võetav õppeaine ei tohi olla läbitud rohkem kui viis aastat enne täienduskoolituse algust.

(3) Lõikes 1 nimetatud täienduskoolituse õppemahust 12 tundi võib läbida elektrooniliselt.
[RT I, 14.07.2020, 1- jõust. 17.07.2020]

(4) Isik võib täienduskoolituse asendada § 1 lõike 1 punktis 1 või 2 toodud koolitusega.
[RT I, 14.07.2020, 1- jõust. 01.03.2021]

§ 3. Ameti- või täienduskoolitusel osalemiseks esitatavad dokumendid

(1) Koolitusel osalemiseks esitab isik koolitajale:

- 1) juhiloa või esmase juhiloa, kui see on isikule väljastatud;
- 2) isikut tõendava dokumendi;
- 3) täienduskoolituse puhul pädevustunnistuse, kui juhiloal puudub vastav kirje;
- 4) koolitaja väljastatud tunnistuse eelnevalt läbitud koolituse kohta, kui isik soovib eelnevalt läbitud koolituse arvestamist.

(2) Koolitaja võib nõuda isikult täiendavate andmete ja dokumentide esitamist, mis tõendavad tema vastavust autoveoseaduse § 37 lõigetes 1 ja 2 ning § 74 lõikes 3 sätestatud nõuetele.

§ 4. Koolituse korraldus

(1) Teoria- ja sõiduõppe tunni kestus on 45 minutit.

(2) Ühel õppepäeval ei tohi toimuda rohkem kui üheksa õppetundi ja seitsme päeva jooksul rohkem kui 45 õppetundi.
[RT I, 14.07.2020, 1- jõust. 17.07.2020]

(3) Täienduskoolituse ühe õppepäeva pikkus peab olema vähemalt seitse õppetundi. Koolitaja võib selle jagada kahele järjestikusele päevale.

(4) Ametikoolituse õppetundide sisuline ülesehitus ja vahelduvus peavad tagama §-des 9 ja 10 ettenähtud teadmiste ja oskuste omandamise ja õpilase vajaliku ettevalmistuse iseseisvaks tööks. Täienduskoolituse õppetundide sisuline ülesehitus ja vahelduvus peavad süvendama ja täpsustama teadmisi õppekavas ette nähtud õpeteemades ja valdkondades ning värskendama tööks vajalikke olulisi teadmisi ja oskusi, arvestades õpilase vajadusi ning keskendudes eelkõige töö- ja liiklusohutusele, töötervishoiule ning keskkonnamõjude vähendamisele.
[RT I, 14.07.2020, 1- jõust. 17.07.2020]

(5) Ametikoolituse ja täienduskoolituse õppetundide koos läbiviimine ei ole lubatud.

(6) Õppepraktika kasutamisel peab see toimuma õppekursuse ajal, olema integreeritud õppetöö protsessi ning katma õppekavas määratletud õppeaineid ja nendega seotud ülesandeid.

(7) Õppepraktika tegemine praktikaettevõtja juures tuleb kooskõlastada koolitajaga. Praktika läbimise kohta tuleb täita praktikapäevikut.

(8) Sõiduõppe viiakse läbi korraka ühe õpilasega. Sõiduõppe viib läbi koolitaja määratud vastava kategooria juhtimisõigust omav lektor.

(9) Paragrahvi 1 lõikes 1 nimetatud ametikoolituse sõiduõpe tuleb läbida sama kategooria sõidukiga, mille osas pädevust omandatakse. Et hinnata ohutusnõuetel põhineva säästliku sõidu oskust, eelkõige sõiduki valitsemist erinevates teoludes, vahelduvates ilmastikutingimustes valge ja pimedal ajal ning oskust vähendada kütusekulu, võib § 1 lõike 1 punktis 1 sätestatud sõiduõppest kuni kaheksa tundi ja lõike 1 punktis 2 sätestatud sõiduõppest kuni neli tundi teha asjaomase mootorsõiduki kategooria simulaatoril, mis vastab liikusseaduse § 112 lõike 2 alusel kehtestatud nõuetele, või õppeväljakul.

(10) Simulaatoril läbiviidava sõiduõppe korral võib üks lektor õpetada korraga mitut õpilast eeldusel, et igal õpilasel on individuaalne simulaatori kasutamise võimalus.

(11) Koolitaja esitab hiljemalt üks päev pärast koolituse algust Maanteeameti asjaomases veebikeskkonnas autenditult õpperühma nimekirja, mis sisaldab järgmisi andmeid:

- 1) koolitaja nimi;
- 2) koolitaja registrikood;
- 3) õpilase ees- ja perekonnanimi ning isikukood;
- 4) lisa 2 kohane õppekava kood;
- 5) kursuse algus- ja lõppkuupäev;
- 6) õpperühma number.

(12) Koolitaja peab koolituse jooksul pidama ajakohast õppetöö päevikut, mis sisaldab järgmisi andmeid:

- 1) õpperühma number;
- 2) kursuse algus- ja lõppkuupäev;
- 3) tunniplaan, koolituse toimumise koht, õppeaine nimetus, läbiviimise kuupäev ja tundide kellaajad;
- 4) õppetundide arv;
- 5) sõiduõppe andmed;
- 6) õpilase ja lektori ees- ja perekonnanimi ning isikukood;
- 7) õpilase ja lektori allkiri iga koolitusel toimunud päeva ja õppeaine kohta, välja arvatud elektrooniliselt läbiviidud õppetundide kohta, ja õpilase allkiri õppeaine kohta, mille osas koolitaja arvestab eelnevalt läbitud koolitust.

[RT I, 14.07.2020, 1- jõust. 17.07.2020]

(13) Lõike 12 punktis 5 nimetatud sõiduõppe andmed on:

- 1) õpilase ja lektori ees- ja perekonnanimi ning isikukood;
- 2) õppeteema;
- 3) sõiduki registreerimisnumber;
- 4) sõidu alustamise kuupäev ja kellaeg;
- 5) sõiduõppe tundide arv;
- 6) õpilase ja lektori allkiri.

(14) Kui koolitaja arvestab isiku eelnevalt läbitud õppeainet, peab õppetöö päevik sisaldama lisaks lõikes 12 sätestatud järgmisi andmeid:

- 1) koolitaja või mõne teise koolitaja väljastatud § 5 lõike 3 kohane tunnistuse koopia läbitud õppe kohta;
- 2) õppeaine nimetus ja maht, mida koolitaja on arvesse võtnud.

(15) Õppepraktika praktikapäevik peab sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) õppepraktika läbimise aeg ja koht;
- 2) praktikaettevõtja nimi;
- 3) praktikaettevõtja veokorraldusjuhi ametipädevuse tunnistuse koopia;
- 4) õppepraktika maht;
- 5) õppepraktika käigus täidetud ülesannete kirjeldus;
- 6) praktikaettevõtja veokorraldusjuhi hinnang praktika läbimisele;
- 7) praktikaettevõtja veokorraldusjuhi, koolitaja esindaja ja õpilase allkiri.

(16) Õppetöö päevikut ja praktikapäevikut peab koolitaja säilitama viis aastat. Kui õppetöö päevikut ja praktikapäevikut ei peeta elektroonselt, siis peab koolitaja need pärast eksami toimumist vormistama viisil, et neid oleks võimalik elektroonselt säilitada. Õppetöö päeviku peab digitaalselt allkirjastama koolituse korraldamise eest vastutav isik hiljemalt kolm tööpäeva pärast õppekursuse eksami toimumist.

[RT I, 14.07.2020, 1- jõust. 17.07.2020]

§ 4¹. Elektroonilise õppekeskkonna korraldus

(1) Elektrooniline õpe viiakse läbi koolitaja elektroonilises õppekeskkonnas (edaspidi *õppekeskkond*).

(2) Koolitaja peab tagama õppekeskkonna toimivuse.

(3) Õppekeskkond peab olema reaalajas jälgitav nii koolitajale kui ka õpilasele. Õppekeskkond peab koolituse ja õpilase andmeid säilitama turvaliselt.

(4) Õppekeskkond peab sisaldama ülesandeid, võimaldama õpilase ja õpetaja vahelist suhtlust ning koolitaja poolt tagasiside saamist õppematerjali omandamise kohta.

(5) Õppematerjal ja selle esitamise järjestus peab vastama õppekavale. Õppekeskkond peab tagama õppeteemade läbimise õppekavas toodud järjekorras ja võimaluse tagasi pöörduda juba läbitud õppeteemade juurde.

(6) Õppekeskkond peab andma detailse ülevaate iga õpilase õppetöös osalemise kohta ja võimaldama hinnata õppeteemade omandamist.

(7) Õppekeskkond peab võimaldama elektroonilise õppelogi avaldamise õpilase koolituse vältel ja viie aasta jooksul pärast koolituse lõppemist. Õppelogi peab sisaldama § 4 lõike 12 punktides 1–4 ja 6 sätestatud andmeid. [RT I, 14.07.2020, 1- jõust. 17.07.2020]

§ 5. Valdkonnapõhise õppe korraldus

(1) Koolitaja võib läbi viia ka §-des 9 ja 10 sätestatud ühe valdkonna teadmiste ja oskuste omandamisele suunatud koolitust.

(2) Lõikes 1 nimetatud koolituse läbiviimisel esitab õppeasutus hiljemalt üks päev enne koolituse algust Maanteeameti asjaomases veebikeskkonnas autenditult õpperühma nimekirja, mis lisaks § 4 lõike 11 punktides 1–3, 5 ja 6 sätestatud andmetele sisaldab ka lisaõppeaine lisa 2 kohast õppekava koodi.

(3) Lõikes 1 nimetatud koolituse lõpus väljastab koolitaja õpilasele tunnistuse, mis sisaldab § 4 lõike 11 punktides 1–3, 5 ja 6 sätestatud andmeid ning §-des 9 ja 10 sätestatud valdkonna teadmiste ja oskuste omandamisele suunatud õppeaine nimetust ja mahtu.

(4) Koolitaja esitab asjaomases Maanteeameti veebikeskkonnas autenditult hiljemalt üks päev pärast lõikes 1 nimetatud koolituse toimumist koolituse läbinud isiku kohta lisaks lõikes 2 sätestatud andmetele ka lõikes 3 nimetatud tunnistuse numbri ja kuupäeva.

§ 6. Koolitatava eksamineerimine, hindamine ja andmete edastamine

(1) Paragrahvi 1 lõikes 1 nimetatud ametikoolitus lõpeb teoreetiliste teadmiste ja praktilise töö eksamiga. Täienduskoolitus lõpeb teoreetiliste teadmiste eksamiga.

(2) Eksami eesmärgiks on selgitada objektiivselt välja õppija teadmised, oskused ja hoiakud kõikide §-des 9 ja 10 sätestatud valdkonna teadmiste ja oskuste osas.

(3) Teoreetiliste teadmiste eksami küsimustik peab katma §-des 9 ja 10 sätestatud valdkondi kõigi teadmiste ja oskuste teemade ulatuses. Praktilise töö eksam peab katma koolitaja valitud autojuhi tööga seonduvaid praktilisi ülesandeid autojuhile ettenähtud oskuste teemade osas.

(4) Teoreetiliste teadmiste eksam on sooritatud, kui eksamineeritav vastab õigesti vähemalt 70 protsenti küsimustest. Paragrahvi 1 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud ametikoolituse puhul peab teoreetiliste teadmiste eksamil küsimusi olema vähemalt 50 ning § 1 lõike 1 punktides 3 ja 4 nimetatud ametikoolituse ning täienduskoolituse korral vähemalt 25.

(5) Praktilise töö eksamil rakendatakse hindamissüsteemi põhimõttel – „sooritas”, „ei sooritanud”. Paragrahvi 1 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud ametikoolituse puhul peab praktilise töö eksamil olema vähemalt kolm individuaalset harjutust erinevatest teemadest. Paragrahvi 1 lõike 1 punktides 3 ja 4 nimetatud ametikoolituse korral peab praktilise töö eksamil olema vähemalt üks individuaalne harjutus.

(6) Praktilise töö eksami harjutused peavad olema valitud vastavalt asjaomase mootorsõiduki kategooria ametikoolitusele. Harjutused peavad olema valitud järgmistest teemadest:

- 1) liiklusreeglid ja liikluspühholoogia;
- 2) veoseohutus;
- 3) sõitjaohutus;
- 4) teekonna planeerimine ja tasu maksmine;
- 5) sõidumeeriku kasutamine;
- 6) autojuhi tööohutus ja ergonoomia;
- 7) harjutused õppeväljakul või õigete juhtimisvõtete kasutamine liikluses;
- 8) sõiduki põhiagregaatide, süsteemide või varustuse kasutamine;
- 9) erinevate sõitjagruppide teenindamine ja abistamine.

(7) Eksamikomisjoni koosseisu määrab koolitaja. Eksamikomisjoni koosseisu peab koolitaja kutsuma lisaks lektoritele ka autovedajate ametiliitude, transporditöötajate ametiühingu ja Maanteeameti esindaja. Kutse saanud asutustel jääb osalemise kohta otsustusõigus.

(8) Koolitaja esitab asjaomases Maanteeameti veebikeskkonnas autenditult hiljemalt üks päev pärast eksami toimumist õppekava läbinud ja eksami sooritanud isikuteksamiprotokoll, mis sisaldab järgmisi andmeid:

- 1) koolitaja nimi;

- 2) koolitaja registrikood;
- 3) eksami sooritanud õpilase ees- ja perekonnanimi ning isikukood;
- 4) lisa 2 kohane õppekava kood;
- 5) eksamiprotokolli number ja kuupäev;
- 6) õpperühma number.

§ 7. Ametikoolituse läbimist tõendava dokumendi andmine

(1) Pädevustunnistuse andmiseks peab isik Maanteeametile esitama:

- 1) juhtimisõigust tõendava dokumendi, kui liiklusregistris selle kohta andmed puuduvad;
- 2) isikut tõendava dokumendi;
- 3) mootorsõidukijuhi kehtiva tervisetõendi, välja arvatud, kui mootorsõidukijuhi tervisetõendi andmed liiklusregistris on kehtivad ja mootorsõidukijuhi tervises seisund ei ole muutunud või kui tervisetõendi väljastaja on andmed esitanud Maanteeametile elektrooniliselt;
- 4) vajadusel lisadokumendi, mis tõendab isiku vastavust autoveoseaduse § 37 lõigetele 1 ja 2;
- 5) isikut tõendavate dokumentide seaduse § 15 lõike 7 alusel kehtestatud õigusakti nõuetele vastava foto või näokujutise, kui seda ei ole liiklusregistris või isikut tõendavate dokumentide andmekogus või kui see on nimetatud andmekogudes vanem kui viis aastat;
- 6) allkirjakujutise, kui seda ei ole liiklusregistris või isikut tõendavate dokumentide andmekogus;
- 7) andmed või maksekorralduse koopia riigilõivu tasumise kohta.

(2) Juhiloale kantakse vastav kirje juhul, kui lisaks lõikes 1 esitatule vastab isik liiklusseaduses juhiloa taotlemisele või vahetamisele sätestatud nõuetele. Juhiloale vastava kirje kandmisel lähtutakse liiklusseaduses juhiloa vahetamisele sätestatud nõuetest.

(3) Maanteeamet annab pädevustunnistuse kümne tööpäeva jooksul taotluse esitamisest arvates.

(4) Isiku taotluse alusel võib pädevustunnistuse kätte toimetada ka lihtkirjaga Eesti postiaadressile.

(5) Pädevustunnistuse kättetoimetamisel kaotab varem välja antud dokument kehtivuse uue dokumendi üle andmisel. Lihtkirjaga uue pädevustunnistuse kättetoimetamisel kaotab varem välja antud dokument kehtivuse dokumendi valmimisele järgneval päeval. Kehtivuse kaotanud dokument tuleb selle omanikul mõistliku aja jooksul kasutuskõlbmatuks muuta.

(6) Kui isik ei ole pädevustunnistust lihtkirjaga kätte saanud kümne tööpäeva jooksul alates dokumendi taotluse esitamisest, peab ta sellest Maanteeametit teavitama ning Maanteeamet tunnistab dokumendi kehtetuks. Uus dokument antakse isikule kätte allkirja vastu Maanteeametis.

(7) Euroopa Liidu või Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni pädeva asutuse väljastatud kehtiva pädevustunnistuse võib vahetada Eesti pädevustunnistuse vastu.

§ 8. Pädevustunnistuse vorm

Pädevustunnistus peab vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/59/EÜ reisijate- või kaubaveol kasutatavate teatavate maanteesõidukite juhtide alus- ja jätkuõppe kohta ning nõukogu määruse (EMÜ) nr 3820/85 ja nõukogu direktiivi 91/439/EMÜ muutmise ja nõukogu direktiivi 76/914/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 226, 10.09.2003, lk 4–17) II lisas sätestatud nõuetele, arvestades lisa 1 vormil sätestatud erisusi.

2. peatükk

Nõuded autojuhi teadmiste ja oskustele ning koolituse õppekava ja selle koostamine

§ 9. Nõuded autojuhi teadmiste

(1) Autovedude korraldamisega seonduvalt peab autojuht teadma:

- 1) autovedude olemust, partnerite ja kontaktisikute erinevad nõudmisi ja ootusi, autovedude tähtsust vedude üldises mahus, autoveo liikide iseärasusi riigisisel, rahvusvahelisel, oma kulul korraldataval veol ja veol tasu eest ning autovedudel kasutatavaid ettevõtlusvorme ja nende erisusi;
- 2) autoveo tegevusalale juurdepääsu ning tegevusalal tegutsemise nõudeid, välislepinguid ning neist tulenevaid piiranguid, vedaja vastutust autoveo korraldamisel ja veolubade süsteemi;
- 3) logistika ja transpordiökonoomia aluseid, komponente ning põhimõtteid;
- 4) autovedudel kasutatavaid kindlustusi;
- 5) autovedudel valitsevaid ohte ning ohu ennetamise põhimõtteid;
- 6) järelevalvepõhimõtteid, järelevalveametite õigusi ja tehnoloogilise läbiviimise nõudeid;

7) autojuhi koolituse, lähetamise ning sõidu- ja puhkeaja planeerimise ja arvestamise valdkonnaga seonduvaid nõudeid;

8) transpordi infrastruktuuri kasutamise, maksustamise ning teekonna planeerimise põhialuseid ning piiranguid.

(2) Autojuhi õiguste, kohustuste ning vastutusega seonduvalt peab autojuht teadma:

1) töölepingu ja muu võlaõigusliku lepingu alusel töötamise nõudeid, poolte õigusi ja kohustusi, erinevat tüüpi lepingute sõlmimist, muutmist, lõpetamist, tööaja ja -tasu arvutamise erisusi, kinnipeetavaid makse ning võimalikke hüvesid;

2) autojuhi tsiviil- ning karistusõigusliku vastutusega seonduvaid nõudeid autojuhile vajalikus mahus ning autojuhi rikkumiste mõju vedaja tegevusele.

(3) Sõidukiga seonduvalt peab autojuht teadma:

1) sõiduki põhiagregaatide ja süsteemide tööpõhimõtteid, kasutamise piiranguid, sagedamini esinevaid rikkeid ning nende kõrvaldamise viise;

2) sõiduki põhiagregaatidele, süsteemidele, varustusele ning sõidumeerikule ja kiiruspiirikule kehtestatud tehnonõudeid;

3) sõiduki mõõtmetest tulenevaid ohte, eelkõige seoses vähekaitstud liiklejatega.

(4) Autojuhi ametiga seonduvalt peab autojuht teadma:

1) tööohutuse ja töökaitsesega seotud poolte õigusi, kohustusi ja vastutust;

2) tööõnnetuse põhjuseid teel, laadimisel ja sõiduki hooldamisel, riskitegureid, tööõnnetusega seotud lisaohte, tööõnnetuse ennetamise põhimõtteid ning vajalikke tegevusi õnnetuse toimumisel;

3) autojuhi terviseriski põhjuseid, sealhulgas stress, müra, vibratsioon, saastatud õhk, pikka aega istumine, töö- ja puhkeaja nõuete eiramine, tavatud tööajad, muutuvad ilmastikutingimused;

4) juhi töökoha ergonoomiat ja valedest töövõtetest tulenevaid ohte;

5) suhtlemispsühholoogia ja suhtlemise põhialuseid ning klienditeeninduse põhimõtteid ja häid tavasid, tüüpilisemaid probleemseid olukordi tellijate, järelevalve ja teiste kontaktisikutega, probleemsete olukordade lahendamise viise ja meetodeid.

(5) Liikluses osalemisega seonduvalt peab autojuht teadma:

1) sujuva, ohutu, riske vältiva ning keskkonda säästva sõiduvähi põhimõtteid;

2) erinevates tee- ja ilmastikuoludes sõitmise põhimõtteid, ohutust mõjutavaid tegureid ning ohu ennetamise põhimõtteid;

3) autojuhi tööks vajalikke põhiteadmisi liikluspsühholoogias ning autojuhi tööd mõjutavaid tegureid, sealhulgas isiksuse eripärad, väsimus, stress, alkohol, narkootikumid, erinevad haigused;

4) ametialal esinevaid peamisi liiklusõnnetuse põhjuseid, õnnetusega seotud lisaohte ning vajalikke tegevusi õnnetuse toimumisel.

(6) Lisaks lõikes 1 sätestatule peab veosevedu teostav autojuht autovedude korraldamisega seonduvalt teadma:

1) veoseveo korraldust reguleerivaid õigusakte, erinevaid veoliike ja veoseveol nõutavaid dokumente, nende tähendust ja täitmist autojuhile vajalikus ulatuses;

2) erinevusi Euroopa Liidu ja kolmandate riikide vedudel, tollipiiride ületamisel;

3) pakendite liigitust, kasutatavaid materjale, märgistamist, mõõtmeid ja kasutamise korda;

4) konteinerite, kaubaaluste ja paakide kasutamise reegleid tükikaupade, puistekaupade, gaasiliste ainete ja vedelike veol;

5) veoste laadimise, kinnitamise ja katmise põhimõtteid ja nõudeid erinevatel vedudel, sobiva sõiduki valiku põhimõtteid ja nõudeid lähtuvalt veose liigist ja kujust ning erinevat liiki ja kujuga veoste kinnitamise ja toestamise võtteid;

6) enamkasutatavate kinnitus- ja katmisvahendite liigitust ja kasutamise nõudeid;

7) kiirestiriknevate toidukaupade veoga seonduvaid erinõudeid;

8) suuremõõtmelise ja raskekaalulise autoveo erinõudeid, nõudeid sõidukile ja selle tähistamisele, veoteele ning dokumentidele;

9) ohtliku veose mõistet ja ohtliku veose veo erikorra üldpõhimõtteid.

(7) Lisaks lõikes 2 sätestatule peab veosevedu teostav autojuht teadma autojuhi õigusi, kohustusi ja vastutust veoste laadimisel, kinnitamisel ja katmisel.

(8) Lisaks lõikes 3 sätestatule peab veosevedu teostav autojuht sõidukiga seonduvalt teadma:

1) veoseveoks ettenähtud sõiduki lubatud mõõtmeid ja masse ning nende mõõtmise või määramise põhimõtteid;

2) vedukit ja haagist ühendavate juhtmete ja nende pistikute ehitust ning ühendamise nõudeid.

(9) Lisaks lõikes 1 sätestatule peab sõitjatevedu teostav autojuht autovedude korraldamisega seonduvalt teadma:

1) sõitjateveo korraldust reguleerivaid õigusakte, erinevaid veoliike, sõitjateveol nõutavaid dokumente, nende tähendust ja täitmist autojuhile vajalikus ulatuses;

2) liiniveo korraldamise põhimõtteid ja nõudeid, nõutud dokumente, liinivedude korraldamise pädevaid asutusi ning avaliku teenindamise lepingu alusel korraldatava liiniveo erisusi;

3) rahvusvahelisel veol sõitjatelt nõutud dokumente, piiriületuse protseduure ning erisusi võrreldes Euroopa Liidu ja kolmandate riikidega ning tegevusi piiriületuseks vajalike dokumentide puudumisel;

4) liinivedudel rakendatavaid sõiduõiguse ning sõidusoodustuste põhimõtteid;

5) pagasi- ja saadetiseveo korda, nõudeid pagasi paigutamisele ning lubatud sisule ja mõõtmetele;

6) puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute teenindamisele kehtivaid nõudeid ning selliste isikute teenindamise erisusi;

7) autojuhi ja sõitjate õigusi ning kohustusi.

(10) Lisaks lõikes 3 sätestatule peab sõitjatevedu teostav autojuht sõidukiga seonduvalt teadma bussi ehituse erinõudeid, nõudeid bussi varustusele ja tähistusele, busside kategooriaid, liike ja mugavusklasse ning bussi ehitusest tulenevaid lisaohte.

(11) Lisaks lõikes 4 sätestatule peab sõitjatevedu teostav autojuht autojuhi ametiga seonduvalt teadma:

- 1) autojuhi ohuolukorras tegutsemise ning sõitjate evakueerimise põhimõtteid;
- 2) sõitjate ja lastegruppide veole kehtestatud erinõudeid ning veo piiranguid;
- 3) agressiivse sõidustiili ning ebaõigete sõiduvõtete kasutamisest tulenevaid ohte ning tagajärgi sõitjale;
- 4) autojuhile vajalikke suhtlemis- ning klienditeenindusoskusi erinevate kategooriate sõitjatega suhtlemisel;
- 5) sõitjate teenindamise taset mõjutavaid tegureid ja põhjusi ning juhi- ja reisijateruumi kütte- ja ventilatsiooniseadmete õige kasutamise nõudeid;
- 6) probleemsete sõitjatega käitumise reegleid, enamlevinud probleemide põhjuseid ning autojuhi ja asjaomaste ametiisikute õigusi korda rikkunud sõitjate korralekutsumiseks või sõidukist kõrvaldamiseks.

§ 10. Nõuded autojuhi oskustele

(1) Autovedude korraldamisega seonduvalt peab autojuht oskama:

- 1) oma käitumisega tõsta ettevõtte mainet, mõista autojuhi ameti olemust, eesmärki, tegevus- või ametiala tavasid ja praktikat ning arvestada oma ametitegevuses partnerite ja klientidega suhtlemisel nende huvide ja õigustega;
- 2) kasutada autojuhi töös vajalikul tasemel mehaanilise ja digitaalse andmesalvestusega sõidumeerikut, salvestada sõidumeerikus nõutavaid andmeid, teha digitaalse andmesalvestusega sõidumeerikust väljatrükke ja sisestada sellesse vajalikke andmeid ning kanda sõidumeeriku salvestuslehele või väljatrükile käsitsi kandeid;
- 3) kasutada teekonna planeerimiseks ja valimiseks kaarte ning tehnilisi vahendeid, lugeda kaartidel ja tehnilistes vahendites kasutatavaid tähiseid ja tingmärke;
- 4) arvestada infrastruktuuri kasutamisele ning maksustamisele kehtestatud piiranguid ning leida ja tasuda ette nähtud tasusid.

(2) Sõidukiga seonduvalt peab autojuht oskama:

- 1) kasutada sõiduki põhiagregaate ja süsteeme nõuetekohaselt, optimaalselt ja rikkeid ennetavalt ning oskama arvestada nende kasutamise piiranguid;
- 2) diagnoosida auto põhiagregaatides ja süsteemides esinevaid rikkeid, leida rikete põhjused ning võimalusel neid kõrvaldada;
- 3) valida ja monteerida nõuetekohaseid rehve sõltuvalt teekonnast, auto massist, kiirusest ja otstarbest;
- 4) hinnata sõiduki tehnonõuetele vastavust enne teeliiklusesse asumist.

(3) Autojuhi ametiga seonduvalt peab autojuht oskama:

- 1) ennetada ja ära hoida autovedudel valitsevaid ohte, sealhulgas kuritegevust ning ebaseaduslike sissereändajate vedu;
- 2) koostada tööõiguse valdkonnaga ja oma ametialaga seonduvad avaldusi ja dokumente;
- 3) käituda õigesti tööõnnetuse korral, ennetada õnnetusest tulenevalt lisaohu, kutsuda abi;
- 4) rakendada juhi töökoha ergonoomia põhimõtteid ning õigeid töövõtteid;
- 5) lahendada tüüpilisemaid probleemseid olukordi tellijate, saajate, järelevalve ja teiste autojuhiga peamiselt kokku puutuvate isikutega.

(4) Liikluses osalemisega seonduvalt peab autojuht oskama:

- 1) juhtida autot ohutult, sujuvalt ja ökonoomselt ning rakendada õigeid juhtimisvõtteid;
- 2) valitseda sõidukit ohutult erinevates tee- ja ilmastikuoludes;
- 3) käituda õigesti liiklusõnnetuse korral, ennetada õnnetusest tulenevalt lisaohu, kutsuda abi, vormistada vajalikke dokumente;
- 4) arvesse võtta tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina ning mõista erineva käitumisega kaasnevaid tagajärgi;
- 5) võtta arvesse sõiduki mõõtmest tulenevaid ohtusid, eelkõige seoses vähekaitstud liiklejatega;
- 6) tunda ära võimalikke ohtlikke olukordi ning oskama käituda nendes olukordades.

[RT I, 14.07.2020, 1- jõust. 17.07.2020]

(5) Lisaks lõikes 1 sätestatule peab veosevedu teostav autojuht autovedude korraldamisega seonduvalt oskama:

- 1) paigutada veose laadimisel veos ohutult, ühtlaselt ja tasakaalustatult, et vältida lubatud mõõtmete ja masside ületamist, auto ebastabiilset koormist ning veose ohtlikku paigutust;
- 2) valida ja kasutada sobilikke kinnitus- ja katmisvahendeid peamiste veosegruppide nõuetekohaseks kinnitamiseks ja katmiseks;
- 3) arvutada veose kinnitusvahendite nõutavat tugevust ja kinnitusvahendite arvu sõltuvalt saadetise massist ja mõõtmest;

4) täita veosevol erivedude nõuetest ning välislepingust tulenevaid nõutavaid dokumente elektrooniliselt ja paberil autojuhile vajalikus ulatuses.

(6) Lisaks lõikes 2 sätestatule peab veosevedu teostav autojuht sõidukiga seonduvalt oskama:

- 1) ühendada vedukit täishaagise, kesktelghaagise ja poolhaagisega;
- 2) kasutada talvistes teeoludes täiendavaid ohutusvahendeid ja lumekette.

(7) Lisaks lõikes 1 sätestatule peab sõitjatevedu teostav autojuht autovedude korraldamisega seonduvalt oskama:

- 1) järgida sõiduplaani liinivedudel;
- 2) täita ja kasutada sõitjateveo dokumente nii riigisisisel kui ka rahvusvahelistel veol autojuhile vajalikus ulatuses.

(8) Lisaks lõigetes 2–4 sätestatule peab sõitjatevedu teostav autojuht oskama:

- 1) juhtida, kiirendada ja peatada autot sõitjateveoks ohutu sujuvusega, arvestades erinevate veoliikide ja sõitjagruppide eripärasid;
- 2) arvestada teiste liiklejate käitumist ning ette näha ja ära hoida ohtlike liiklusolukordade tekkimist;
- 3) kasutada sõiduõiguse andmiseks kasutatavaid seadmeid;
- 4) avada bussi varuväljapääse ja evakueerida sõitjaid õnnetuse korral, kasutada tulekustutit;
- 5) aidata puudega ja piiratud liikumisvõimega isikuid sõiduki kasutamisel ning kasutada selliste isikute teenindamiseks ette nähtud abiseadmeid.

§ 11. Õppekava ja selle koostamine

(1) Autojuhi ameti- ja täienduskoolituse õppekava koostab koolitaja.

(2) Autojuhi ametikoolituse õppekava peab sisaldama õppeaineid, mis tagavad §-des 9 ja 10 sätestatud teadmiste ja oskuste omandamise ja õpilase vajaliku ettevalmistuse iseseisvaks tööks.

(3) Paragrahvi 1 lõike 1 punktides 3 ja 4 nimetatud ametikoolituse õppekava peab sisaldama üksnes õppeaineid, mis on seotud ainult uue juhtimisõiguse kategooria spetsiifikaga.

(4) Täienduskoolituse õppekava peab süvendama, täpsustama ning värskendama §-des 9 ja 10 sätestatud autojuhi tööks vajalikke teadmisi ja oskusi, keskendudes eelkõige töö- ja liiklusohutusele, töötervishoiule ning keskkonnamõtjude vähendamisele.

[RT I, 14.07.2020, 1- jõust. 17.07.2020]

(5) Õppekava peab vastama täiskasvanute koolituse seaduse § 9 lõike 1 alusel kehtestatud määruses sätestatud nõuetele ning lisaks seal sätestatule sisaldama:

- 1) õppeainete nimetusi ja õppeainet läbiviiva lektori nime;
- 2) iga õppeaine kohta õppeaines käsitletavate teemade loetelu, õppetundide ülesehituse ja läbiviidavate tegevuste detailsemat kirjeldust ning kasutatavate õppevahendite ja tarvikute loetelu ning õpilasele antavaid materjale.
- 3) iga õppeaine mahtu;
- 4) [kehtetu -RT I, 14.07.2020, 1- jõust. 17.07.2020]
- 5) [kehtetu -RT I, 14.07.2020, 1- jõust. 17.07.2020]

(6) Koolitaja avaldab oma veebilehel tunniplaani koos õppekavaga, mis sisaldab järgmist teavet ning hoiab seda ajakohasena:

- 1) kursusel osalemise tingimused ja osalejate arv;
- 2) koolituse toimumise koht;
- 3) õppeainete nimetused, läbiviimise kuupäevad ja õppetundide kellaajad;
- 4) õppetundide eristused;
- 5) sõiduõppel kasutatava sõiduki mark, kaubanduslik nimetus ja esmase registreerimise kuupäev, kui seda veebilehel eraldi kajastatud ei ole.

[RT I, 14.07.2020, 1- jõust. 17.07.2020]

(7) Koolitaja peab õppekava koostamisel eristama õppetunde järgmiselt:

- 1) teoreetilised õppetunnid;
- 2) praktilised õppetunnid;
- 3) sõiduõppe tunnid;
- 4) elektroonilised õppetunnid.

[RT I, 14.07.2020, 1- jõust. 17.07.2020]

3. peatükk

Rakendussätted

§ 12. Üleminekusätted

(1) Enne käesoleva määruse jõustumist kehtinud õppekava alusel võib ameti- või täienduskoolitust läbi viia kuni 180 päeva pärast käesoleva määruse jõustumist.

(2) Isik, kellel on vähemalt kaks aastat olnud C- või C1-kategooria auto, CE- või C1E-kategooria autorongi, D- või D1-kategooria bussi või DE- või D1E-kategooria autorongi juhtimisõigus ja kes on alustanud täienduskoolituse õppega enne käesoleva määruse jõustumist, saab taotleda pärast täienduskoolituse läbimist pädevustunnistust või juhiloale vastavat kirjet, ilma et talle oleks eelnevalt väljastatud vastava kategooria pädevustunnistus või vastava kirjega juhiluba.

(3) Pärast käesoleva määruse jõustumist võib Maanteeamet 180 päeva jooksul anda ametikoolituse läbimist tõendavaid tunnistusi, millele on kantud nimetus „kutsetunnistus”.

(4) Maanteeamet võib kasutada enne lisa 1 2020. a juulis vastuvõetud redaktsiooni jõustumist trükitud pädevustunnistuse vorme pädevustunnistuste andmiseks.
[RT I, 14.07.2020, 1- jõust. 17.07.2020]

§ 13. Vabariigi Valitsuse 2020. aasta 12. märtsil väljakuulutatud eriolukorrast tingitud tervisetõendi esitamise erand

Eriolukorra ajal ja 90 päeva pärast eriolukorra lõppemist ei pea pädevustunnistuse väljastamiseks esitama kehtivat tervisetõendit, kuid pädevustunnistuse taotleja peab füüsiliselt ja psüühiliselt olema võimeline mootorsõidukit juhtima ning tal ei tohi olla haigusi või tervisehäireid, mis takistavad ohutut juhtimist.
[RT I, 22.05.2020, 7- jõust. 25.05.2020]

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/59/EÜ reisijate- või kaubaveol kasutatavate teatavate maanteesõidukite juhtide alus- ja jätkuõppe kohta ning nõukogu määruse (EMÜ) nr 3820/85 ja nõukogu direktiivi 91/439/EMÜ muutmise ja nõukogu direktiivi 76/914/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 226, 10.09.2003, lk 4–17), muudetud nõukogu direktiividega 2004/66/EÜ (ELT L 168, 01.05.2004, lk 35–67), 2006/103/EÜ (ELT L 363, 20.12.2006, lk 344–351) ja 2013/22/EL (ELT L 158, 10.06.2013, lk 356–361), Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/645 (ELT L 112, 2.5.2018, lk 29–41) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustega (EÜ) nr 1137/2008 (ELT L 311, 21.11.2008, lk 1–54) ja (EL) 2019/1243 (ELT L 198, 25.7.2019, lk 241–344).
[RT I, 14.07.2020, 1- jõust. 17.07.2020]

Lisa 1 Pädevustunnistuse vorm
[RT I, 14.07.2020, 1- jõust. 17.07.2020]

Lisa 2 Õppekavade koodid